

**PROCEDURI OPERATIVE
STANDARD PENTRU
IDENTIFICAREA MINORELOR
ȘI MINORILOR VICTIME ALE
TRAFICULUI DE PERSOANE
ȘI EXPLOATĂRII ÎN ITALIA**

Save the Children
100 YEARS

Croce Rossa Italiana

Autori:

Viviana Coppola, Chiara Curto Pelle, Said El Alaoui, Paolo Howard

Project Officer:

Paolo Howard

Referent pentru trafic de persoane și exploatare:

Viviana Coppola

Pentru mai multe informații:

viviana.coppola@savethechildren.org

Adresăm mulțumiri speciale pentru contribuția la realizarea acestui document către:

Benedetta Balmaverde • *Protection Advisor Departamentul Migrație - Crucea Roșie Italiană*

Helena Behr • *Senior Protection Associate - UNHCR Regional Office for Southern Europe*

Cynthia Bragagnolo • *Instituția Primăriei Veneția, serviciul de Protecție socială și centru anti-violență*

Irene Ciambezi • *Coordonator comunicare în domeniul Anti-trafic de persoane - Comunitatea Papa Giovanni XXIII*

Alberto Mossino • *Președinte - PIAM Onlus*

Francesca Nicodemi • *Expertă în domeniul traficului de persoane - UNHCR Regional Office for Southern Europe*

Enza Roberta Petrillo • *Quality Assurance Officer - Reception&Special Needs Thematic Expert - EASO*

Carlotta Santarossa • *Project Coordinator - International Organization for Migration (IOM) Coordination Office for the Mediterranean*

Fabio Sorgoni • *Responsabil în domeniul traficului de persoane și exploatării - On the Road*

Acest instrument a fost produs în cadrul proiectului european Pathways. Pathways are ca scop consolidarea competențelor operatorilor și operatorilor din sectorul primirii și ale tuturor profesioniștilor implicați în identificarea minorelor/minorilor și tinerilor potențiale victime ale traficului de persoane. Pe această axă de prioritate, proiectul se materializează într-un parteneriat puternic între Crucea Roșie britanică, Crucea Roșie italiană, ECPAT Marea Britanie și Save the Children Italia.

Rolul asociației Save the Children Italia este acela de a dezvolta și implementa activități educaționale care să ofere operatorilor și operatorilor care participă instrumente utile pentru identificarea, protecția și preluarea minorilor/minorelor potențiale victime ale traficului de persoane și ale exploatării.

În plus față de acest document, Save the Children a elaborat, de asemenea, manualul *Cum să recunoaștem minorii victime ale traficului de persoane și exploatării în Italia*. Cele două documente reprezintă actualizarea *Liniilor directoare AGIRE (2012)* și a *Protection First Book (2013)*.

Publicat: Iunie 2020

Această publicație a fost cofinanțată de Fondul pentru azil, migrație și integrare al Uniunii Europene. Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a autorului și reprezintă personalul acestuia viziune. Comisia Europeană nu este responsabilă pentru informațiile pe care le conține sau pentru utilizările sale.

CUPRINS

---

1. INTRODUCERE	4
• Procedura de operare standard: definiție și obiective	4
• Destinatarii procedurilor de operare standard	4
• Traficul de persoane și exploatarea	5
• Identificarea unei/unui minor/-ă victimă a traficului de persoane	6
2. PROCEDURI DE OPERARE STANDARD PENTRU IDENTIFICAREA MINORILOR PRESUPUSE VICTIME ALE TRAFICULUI DE PERSOANE ȘI EXPLOATĂRII	7
• Măsura 1: Evaluarea și satisfacerea nevoilor de bază	7
• Măsura 2: Evaluarea profilurilor indicatorilor de trafic și/sau de exploatare	7
• Măsura 3: Investigarea relațiilor de rudenie	8
Box: Medierea culturală	8
• Măsura 4: Investigarea vârstei	9
Box: Beneficiul dubiului	9
• Măsura 5: Contactarea și raportarea către tutorele responsabil	9
Box: Cine este tutorele?	10
• Măsura 6: Raportare	10
• Măsura 7: Evaluarea riscului	11
• Măsura 8: Identificarea formală	11
• Măsura 9: Trimiterea la un centru specializat de primire	12
Box: Interesul suprem al copilului	12
ANEXA I	13
• Glosar	
ANEXA II	15
• Sistemul de Referral și lista entităților de combatere a traficului de persoane	

1. INTRODUCERE

PROCEDURA STANDARD DE OPERARE: DEFINIȚIE ȘI OBIECTIVE

Definiția procedurii standard de operare (POS) pentru victimele sau potențialele victime ale traficului și/sau exploatării umane vizează realizarea unui document care să descrie măsurile, acțiunile, informațiile necesare, modalitățile și termenele recomandate pentru a efectua o primă identificare și o preluare adecvată a minorilor și minorelor potențiale victime ale traficului de persoane și/sau exploatării, în special în cazul minorilor străini neînsoțiți (MSNA).

POS-urile au fost descrise într-o secvență logică de măsuri/acțiuni care ar trebui să urmeze în timp și ar trebui să fie puse în aplicare de figuri diferite care contribuie la punerea lor în aplicare sinergică în diferite etape, începând cu intrarea pe teritoriul italian. Cu toate acestea, aplicarea procedurilor nu implică respectarea ordinii respective cu strictețe.

În funcție de contextul în care se află minorul/minora, de cine o/îl poate recunoaște ca fiind o presupusă victimă a traficului de persoane și/sau exploatării și a situației specifice, ordinea măsurilor și acțiunilor ar putea fi schimbată, iar unele dintre ele ar putea fi aplicate în același timp.

DESTINATARI PROCEDURELOR DE OPERARE STANDARD

Principalii destinatari ai POS sunt operatorii/operatoarele, mediatorii/mediatoarele culturale/-e care participă la fazele de debarcare și de identificare primară, operatorii/operatoarele, mediatorii/mediatoarele din centrele și comunitățile de primire, taberele de tranzit, din unitățile stradale și din organismele de combatere a traficului de persoane, precum Poliția, operatorii/operatoarele Serviciilor sociale, magistratura pentru minori și cetățenii privați care ar putea întâlni un/o minor/-ă aflat/-ă la nevoie și/sau într-o situație de pericol.

TRAFICUL DE PERSOANE ȘI EXPLOATAREA

Traficul de persoane și exploatarea ființelor umane, inclusiv a minorilor și minorelor, rămâne un fenomen larg răspândit în țara noastră, cu care interacționăm zilnic cu toții.

Traficul de persoane: infracțiunea de trafic de persoane constă în trei elemente tipice¹: fapta, adică recrutarea, transportul, transferul, găzduirea sau primirea persoanelor; mijloacele, adică utilizarea forței, constrângerea, abuzul de putere, schimbul de bani sau avantaje pentru obținerea "consensului" și, în final, scopul, și anume exploatarea prostituției altor persoane sau alte forme de exploatare sexuală, munca sau prestațiile forțate, sclavia, subjugarea sau prelevarea de organe.

Un/o **minor/-ă victimă a traficului de persoane** este orice individ sub 18 ani recrutat, transportat, transferat, găzduit și primit cu scopul de a fi exploatat, atât în interiorul unei țări cât și în afară, chiar dacă nu a existat constrângere, înșelăciune, abuz de putere sau altă formă de abuz. Legislația internațională² descrie **exploatarea severă a muncii copiilor ca:**

1. toate formele de sclavie sau practici similare sclaviei, precum vânzarea și traficul de minori și minore, aservirea pentru plata debitelor și subjugarea, munca forțată sau obligatorie, inclusiv recrutarea forțată sau obligatorie a minorilor în scopul utilizării lor în conflictele armate;
2. utilizarea, recrutarea sau oferirea unui/unei minor/-e pentru prostituție;
3. utilizarea, recrutarea sau oferirea unui /unei minor/-e pentru activități ilicite;
4. orice alt tip de activitate care, prin natura sa sau prin condițiile în care se exercită, ar putea pune în pericol sănătatea, siguranța sau moralitatea minorului/minorei.

Indiferent de modul de intrare în țara de destinație, victimele sunt întotdeauna obligate la dependență și exploatare prin violență psihologică sau fizică. În virtutea acestui fapt, în multe cazuri, beneficiul extorcat de la victime este comparabil cu munca forțată, a cărei definiție este cuprinsă în Convenția OIM. nr. 29 (c. 29) din 1930.

Traficul de minori migranți indică facilitarea intrării ilegale a unei persoane într-un stat terț, persoana nefiind cetățean sau rezident al acestuia, în scopul de a obține un avantaj financiar sau material.

---

1 Definiția furnizată de Organizația Națiunilor Unite a fost ulterior asimilată de Convențiile europene și în legislația europeană.

2 A se vedea Convenția OIM privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor, 1999. Disponibilă pe <https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-rome/documents/normativeinstrument/wcms0152295.pdf>

IDENTIFICAREA UNUI/UNEI MINOR/-E VICTIMĂ A TRAFICULUI DE PERSOANE

Traficul și exploatarea se prezintă sub forma unui fenomen ascuns: descoperirea și identificarea victimelor sunt o provocare pentru toți cei implicați.

Controlul, constrângerea și violența pe care le suferă victimele din partea traficanților și exploatatorilor constituie primul motiv pentru care victimele nu reușesc să ceară ajutor și să se elibereze din subjugarea la care sunt forțate. Mai mult decât atât, teama de consecințele unei posibile rebeliuni, percepția slabă a statutului lor de victime, posibilele sentimente de «recunoștință» față de cei care le-au permis să părăsească țara de origine, de multe ori împiedică identificarea victimelor traficului de persoane și deci, posibilitatea de a le oferi asistență adecvată.

Dificultatea de a descoperi o poveste de trafic de persoane sau o situație în care există riscul ca persoana să fie supusă exploatării, împiedică adesea voința de a ieși din această stare, și anume identificarea ca victimă a traficului.

În schimb, identificarea preliminară face posibilă furnizarea de măsuri de asistență corespunzătoare, prevăzute de lege pentru victimele traficului de persoane cu ieșirea în consecință din circuitul de exploatare. Cu cât identificarea are loc mai repede, cu atât poate fi mai eficientă asistența furnizată, pentru că o intervenție timpurie poate preveni inducerea materială a victimei în situația de exploatare³.

Identificarea minorului/minorei, fie el/ea însoțit/-ă sau nu, potențială victima sau victimă a traficului și/sau exploatării, este o procedură care este alcătuită din două faze:

- o primă fază de **identificarea preliminară**, de efectuat atunci când încep să apară suspiciuni și îndoeli cu privire la posibilul statut de victimă, în principal, prin observarea și utilizarea unor indicatori și profiluri ale traficului;
- o a doua fază de **identificarea formală**, efectuată de persoane calificate și autorizate, care are ca obiectiv să detecteze și să identifice definitiv minorul/minora victimă a traficului de persoane.

Din această distincție⁴ se evidențiază două aspecte: necesitatea de a cunoaște și de a putea aplica indicatorii și profilurile de trafic pentru a asigura o identificare preliminară eficientă a victimei și importanța unui referral corect⁵ către autoritățile competente pentru a finaliza în mod oficial identificarea.

Este vorba de un proces unificat: identificarea preliminară este esențială pentru a asigura o identificare formală eficientă și, în consecință, o preluare adecvată a minorului/minorei victimă a traficului. Procesul de identificare, descoperire, preluare și ieșire din starea de exploatare este o procedură unică, constând în acțiuni și măsuri încredințate unor figuri diferite care contribuie la protecția minorului/minorei victimă a traficului de persoane.

---

3 UNHCR și Comisia Națională pentru dreptul de azil, 2017, Linii directoare pentru Comisiile teritoriale pentru recunoașterea protecției internaționale. Identificarea victimelor traficului de persoane între solicitanții de protecție internațională și procedurile de referral, disponibile la link-ul <https://www.unhcr.it/wp-content/uploads/2018/02/Linee-Guida-identificazione-vittime-di-tratta.pdf>

4 Această distincție este rezultatul unor studii și cercetări realizate în domeniul identificării victimelor traficului de persoane. În special, se iau în considerare anexele la Planul național de acțiune împotriva traficului și a exploatării grave a ființelor umane: Anexa 1 "Mecanismul național de referral pentru persoanele traficate în Italia"; Anexa 2 "Orientări pentru definirea unui mecanism de identificare rapidă a victimelor traficului și exploatării grave", disponibile la linkul <http://www.pariopportunita.gov.it/materiale/piano-dazione-contro-la-tratta-e-il-grave-sfruttamento/>

5 Referral este o semnalare sau o trimitere către un organism sau o instituție responsabilă de o preluare specifică. Pentru mai multe informații cu privire la sistemul de referral activ din Italia, a se vedea anexa 2.

2. PROCEDURILE DE OPERARE STANDARD PENTRU IDENTIFICAREA MINORILOR PRESUPUSE VICTIME ALE TRAFICULUI DE PERSOANE ȘI EXPLOATĂRII

MĂSURA 1: EVALUAREA ȘI SATISFACEREA NEVOILOR DE BAZĂ

- **CE:** constă în evaluarea și satisfacerea imediată a nevoilor urgente de bază: alimente, apă, baie și igienă, haine curate, odihnă, îngrijire medicală de urgență.
- **CÂND:** cât mai curând posibil, atunci când identificăm un/o minor/-ă în nevoie.
- **CUM:** înainte de a efectua orice procedură, este important să se verifice sănătatea fizică și psihologică a minorului/minorei prin interviuri și observare, cu sprijinul mediatorilor culturali, și, eventual, să se aprofundeze cu un examen medical și/sau psihologic.
- **UNDE:** în timpul procedurilor de debarcare și de primă identificare, în comunitățile și centrele de primire, în taberele de tranzit, în centrele de zi cu prag scăzut, la sediul Poliției.
- **CINE:** operatorii și operatoarele de la serviciile sociale, unitățile stradale sau de la centrele de primire, consilierii juridici, Poliția sau autoritatea judiciară care pot identifica un/o minor/-ă aflat/-ă în nevoie.

MĂSURA 2: EVALUAREA PROFILURILOR INDICATORILOR DE TRAFIC ȘI/SAU DE EXPLOATARE⁶

- **CE:** evaluarea caracteristicilor minorului/minorei, istoricul său, acțiunile sale, comportamentul său cu privire la posibii indicatori și profiluri de trafic și exploatare⁷.
- **CÂND:** de îndată ce un minor presupusă victimă sau victimă a traficului și/sau exploatării este detectat în timpul activităților normale de lucru, în timpul unității stradale sau, în cazul Poliției, în timpul unui control.
- **CUM:** interviul inițial cu sprijinul necesar al unui/unei mediator/mediatoare cultural/-ă și interviuri informale împreună cu o observare atentă a comportamentului minorului/-ei; cu ajutorul profilurilor și indicatorilor și aplicând **principiul beneficiului dubiului**⁸ atât în ceea ce privește calitatea sa de victimă, cât și în ceea ce privește vârsta sa, și cu atenția și precauția cuvenite pentru siguranța și intimitatea minorului/minorei presupusă victimă sau victimă a traficului și/sau exploatării; beneficiul dubiului trebuie exercitat chiar dacă minorul/minora nu cooperează cu autoritățile.
- **UNDE:** într-un loc sigur pentru minor/-ă.
- **CINE:** operatorii și operatoarele de primire, autoritățile locale sau alte instituții publice, organizațiile internaționale sau serviciile de sănătate, Poliția sau Magistratura pentru minori.

---

6 Pentru mai multe informații despre modul de implementare a măsurilor și acțiunilor de protecție a minorilor victime ale traficului, vă rugăm să consultați Mecanismul Național de Referral pentru Persoanele Traficate în Italia, disponibil la linkul <https://www.osservatoriointerventiratta.it/wp-content/uploads/2018/01/allegato-1-mecanismo-nazionale-referral.pdf>

7 Pentru o privire completă asupra indicatorilor, consultați: Save the Children, 2020, Cum să recunoaștem minorii victime ale traficului și exploatării în Italia.

8 Beneficiul dubiului cu privire la starea de victimă se aplică atunci când, în cazul existenței îndoielii și în așteptarea identificării definitive ca victimă, minorul/minora este considerat/-ă în continuare astfel și, prin urmare, toate măsurile necesare sunt garantate pentru protecția și tutela sa. Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați paragraful "Beneficiul dubiului".

În cazul în care descoperirea nu are loc în timpul activităților menționate anterior și persoana care are primul contact cu minorul/-a nu are posibilitatea sau nu are competențele necesare pentru a efectua o primă evaluare cu privire la profilurile și indicatorii traficului, aceasta trebuie să se adreseze cât mai repede posibil unei instituții recunoscute în acest scop sau să ia legătura cu numărul fără taxă Anti-Trafic 800 290 290.

MEDIEREA CULTURALĂ

Este esențial să se asigure medierea culturală în toate etapele lucrului în echipă. De fapt, mediatorii/mediatoarele joacă un rol-cheie în crearea unei relații de încredere cu minorii/minorele prin facilitarea eventualei identificări a acestora ca victime ale traficului și, în general, facilitarea procesului de protecție, sprijin și incluziune care le este dedicat. Nu în ultimul rând, merită amintit faptul că mediatorii și mediatoarele asigură o comunicare eficientă și clară cu toți minorii în general, însoțiți sau nu, prin activarea unui proces în care vorbirea aceleiași limbi și partajarea anumitor aspecte culturale devin o componentă esențială pentru a asigura interesul superior al copilului și protecția acestuia.

MĂSURA 3: INVESTIGAREA RELAȚIILOR DE RUDENIE

- **CE:** este evaluarea unei legături de rudenie între minor/-ă și adulții care îl/-o însoțesc.
- **CÂND:** este necesar să se verifice imediat prezența unui adult de referință pentru minor/-ă și natura eventualei relații cu acesta. Investigarea trebuie efectuată și ca parte a unei evaluări în timp util a riscurilor și siguranței pentru minor.
- **CUM:** investigarea unei relații de rudenie trebuie să înceapă cu o verificare a documentelor de identitate disponibile; mai mult, minorul/minora și adulții care îi însoțesc⁹ ar trebui să fie intervievați separat cu ajutorul unui mediator cultural și informațiile furnizate vor trebui să fie apoi comparate și evaluate. În cazul minorilor neînsoțiți (MSNA), este necesar să fie prezenți în timpul primelor contacte telefonice cu familia încă prezentă în țara de origine, și în vederea unei evaluări a riscurilor și a siguranței.
- **UNDE:** într-un loc sigur pentru minor/-ă.
- **CINE:** La verificarea unei relații de rudenie pot participa diferiți factori implicați (Poliția, operatorii/operatoarele organizațiilor internaționale, birouri de ambasade sau consulate, etc.) .În general, trebuie să fie contactate întotdeauna Serviciile sociale ale Primăriilor pe raza cărora se găsește minorul și Tribunalul pentru minori care are competență teritorială.

⁹ În cazul presupuselor rude care ar dori să înceapă procesul de reunificare este necesar să fie informate cu promptitudine Serviciile sociale și Tribunalul pentru minori competent, cu scopul de a începe toate controalele necesare și de a verifica dacă există condițiile pentru a începe procedura de reunificare.

MĂSURA 4: INVESTIGAREA VÂRSTEI

- **CE:** investigarea vârstei include toate procedurile și metodele pentru a determina vârsta unui/unei minor/minore.
- **CÂND:** investigarea vârstei are loc numai în cazul în care există o suspiciune fondată¹⁰.
- **CUM:** ca o prioritate investigarea are loc prin intermediul documentelor personale, chiar și cu sprijinul autorităților consulare diplomatice¹¹. Atunci când acestea nu sunt prezente sau nu sunt disponibile, iar vârsta minoră nu este evidentă, se poate cere o investigație socio-medicală pentru a determina vârsta¹².
- **CINE:** în cazul îndoielii persistente cu privire la vârsta minoră, Procuratura de pe lângă Tribunalul pentru Minori poate solicita o investigație prin intermediul unei examinări socio-sanitare¹³ chiar și la solicitarea Poliției sau responsabililor centrelor de primire în acord cu tutorele, în baza unei motivații corespunzătoare pentru această cerere. Investigarea socio-sanitară trebuie să fie efectuată într-un mediu adecvat și de o echipă multidisciplinară, în prezența unui/unei mediator/mediatoare cultural/-e și folosind cele mai puțin invazive metodele posibil, respectând individul și vârsta lui minoră presupusă.

BENEFICIUL DUBIULUI

Beneficiul dubiului este dreptul de a fi considerat/-ă minor/-ă chiar și în cazul în care rămân suspiciuni în legătură cu vârsta reală a unei persoane.

În cazurile în care există suspiciuni serioase cu privire la vârsta unei victime a traficului, până la determinarea vârstei aceasta se consideră minoră cu toate consecințele care derivă, cu scopul de a avea acces imediat la măsurile de asistență, sprijin și protecție.

Investigațiile nu sunt exacte: este dovedit științific faptul că nici un test medical nu poate da o definiție exactă a vârstei persoanei. În cazul în care rezultatul examenelor sociale și de sănătate este incertă, vârsta minoră este prezumată prin lege.

MĂSURA 5: CONTACTAREA ȘI SEMNALAREA CĂTRE TUTORELE RESPONSABIL MSNA

- **CE:**
- ✓ Dacă nu sunteți tutorele minorului/minorei, dar aveți o relație cu acesta/aceasta, informați imediat tutorele cu privire la suspiciunile dumneavoastră cu privire la faptul că minorul/minora ar putea fi victimă a traficului.
- ✓ Dacă sunteți tutore și minorul/-ă pe care îl/-o însoțiți vă confesează că este victima exploatării sau considerați că se întâmplă acest lucru, vă rugăm să avizați imediat Serviciile sociale și/sau Tribunalul pentru minori. În cazul în care pericolul este iminent, vă rugăm să contactați Poliția. Pentru mai multe informații, contactați **numărul gratuit Anti-Trafic (800 290 290)**.
- ✓ Dacă sunteți coordonatorul/coordonatoarea comunității în care își are reședința minorul, anunțați imediat tutorele cu privire la suspiciunile dumneavoastră și planificați împreună un plan de acțiune.

10 Un minor/o minoră victimă a traficului poate declara o vârstă diferită de cea pe care o are pentru a facilita exploatarea sa în mod inconștient; de exemplu, ar putea să declare că este major/-ă pentru ca să nu fie plasat /-ă într-un centru de primire pentru minori care are reguli mai stricte și / sau pentru a avea acces mai ușor la lumea muncii nedeclarate.

11 Nu trebuie să fie cerută intervenția reprezentării diplomatice-consulare, în cazurile în care pretinsul/-a minor/-ă și-a exprimat dorința de a solicita protecție internațională sau în cazul în care posibilitatea de a solicita protecție internațională se desprinde din interviurile realizate, sau în cazul în care presupusul/-a minor/-ă nu a vrut să beneficieze de acest serviciu.

12 Art. 4 alin.2 Decretul 24/2014, disponibil la link-ul <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2014/03/13/14G00035/sg>. Decretul 234/2016, disponibil la link-ul <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2016/12/22/16G00248/sg>.

13 Art. 5 alin. 4 din legea 47/2017, disponibil la link-ul <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2014/03/13/14G00035/sg>.

- ✓ Dacă sunteți coordonatorul/coordonatoarea comunității în care își are reședința minorul sau un agent al Poliției care întâlnește un minor care nu are un tutor, raportați prezența sa autorităților competente și solicitați imediat deschiderea procedurii pentru tutelă la Tribunalul pentru minori competent.
- **CÂND:** Cererea de deschidere a procedurii pentru tutelă trebuie să aibă loc cât mai curând posibil atunci când se întâlnește un/o minor/-ă străin/-ă care nu are un tutor¹⁴.
- **CUM:** trimiterea cererii la Tribunalul pentru Minori cu competență în teritoriu.
- **CINE:** cererea de deschidere a procedurii pentru tutelă trebuie făcută de către administratorul juridic al centrului în care a fost plasat minorul/minora sau poate fi solicitată de Poliția care întâlnește minorul/minora străin/-ă.

CINE ESTE TUTORELE¹⁵

În absența adulților responsabili pentru minor, Tribunalul pentru Minori cu competență în teritoriu numește un tutore voluntar în termen de 30 de zile de la raportarea în teritoriu al/a MSNA prin decret. Tutorele va fi reprezentantul legal al/a MSNA în toate fazele administrative și va avea o obligație de îngrijire față de MSNA. Tutorele ar trebui să fie o persoană care este instruită și pregătită în mod corespunzător pentru a asigura nevoile specifice ale MSNA și ar trebui să-și coordoneze activitatea cu comunitatea în care își are reședința MSNA sau, în cazul în care MSNA nu este plasat/-ă în nicio comunitate, să solicite plasarea imediată într-un loc sigur prin intermediul Serviciilor sociale competente sau al Poliției.

MĂSURA 6: RAPORTAREA¹⁶

- **CE:** Minorul/minora trebuie să fie informat/-ă¹⁷ cu privire la riscurile legate de exploatare și/sau despre starea sa de victimă, precum și cu privire la posibilitatea de a urma un proces de protecție și de a scăpa de exploatare.
- **CÂND:** o primă informare cu privire la riscurile traficului și exploatării ar putea fi făcută încă din faza de debarcare și primă identificare de către organizațiile investite în acest scop; aceste informații trebuie să fie transmise din nou atunci când minorul/minora este plasat/-ă la centrul de primire sau când se intră în contact cu acesta/aceasta, de exemplu într-o tabără de tranzit sau în timpul activității unității stradale. O informare mai aprofundată, care să includă posibilitățile de protecție și de ieșire din sistem, ar trebui să fie efectuată atunci când are loc identificarea preliminară ca victimă. Fiecare minor reprezintă un caz unic. Este necesar să se analizeze cu atenție care este cel mai bun moment pentru a scoate în evidență povestea sa legată de trafic și/sau de exploatare prin efectuarea unei evaluări atente a riscurilor, punând întotdeauna în centru siguranța minorului/minorei și interesul său superior.
- **CUM:** în timpul unui interviu formal și/sau printr-o activitate structurată într-un spațiu rezervat și în prezența unui mediator cultural. Este important să furnizăm informații fiabile, coerente și clare, fără a genera așteptări false și/sau a deruta și speria minorii/minorele.

14 Art. 343, 354, 352, 402 ss. Cod Civil; Art. 19 alin. 4 și 4 D.Lgs. 142/2015 și modificările uluitoare ale D.lgs. 220/2017, disponibile la link-ul <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2014/03/13/14G00035/sg>.

15 Save the Children, 2019, Viața de tutore, disponibil la link-ul <https://www.savethechildren.it/cosa-facciamo/publicazioni/vita-da-tutore>.

16 Save the Children, 2020, Cum să recunoaștem minorii victime ale traficului și exploatării în Italia.

17 Art.15 Legea 47/2017.

- **UNDE:** informațiile privind riscurile de trafic, precum și informațiile privind posibilitatea de descoperire și ieșire din exploatare trebuie să fie furnizate într-un loc protejat și sigur pentru minor/-ă¹⁸.
- **CINE:** în special mediatorul/mediatoarea unui centru de primire, un consilier juridic responsabil de caz sau chiar tutorele, operatorul/operatoarea, operatorul unității stradale, Poliția sau autoritatea judiciară, în prezența mediatorului/mediatoarei cultural/-e.

MĂSURA 7: EVALUAREA RISCULUI¹⁹

- **CE:** include toate activitățile necesare pentru:
  - ✓ Evaluarea percepției minorului/-ei în raport cu siguranța sa personală sau siguranța rudelor sale.
  - ✓ Evaluarea riscurilor posibile pentru siguranța imediată sau în viitor a minorului/minorei.
  - ✓ A înțelege dacă minorul/minora are deja informații care să vă ajute să luați decizii în cunoștință de cauză cu privire la viitorul său.
  - ✓ A înțelege dacă minorul/minora este conștient/-ă de viitorul său apropiat.
- **CÂND:** o evaluare timpurie a riscurilor ar trebui efectuată în momentul descoperirii victimei.
- **CUM:** în urma identificării ca victimă a traficului, va fi elaborat un plan individual de siguranță pe baza evaluării riscurilor și a nevoilor minorului/minorei, dar și a interesului său superior²⁰.
- **CINE:** planul de evaluare a riscurilor ar trebui să fie realizat de mai mulți factori în sinergie unii cu alții: Poliția, autoritatea judiciară, operatorii/operatoarele autorităților locale sau ale altor instituții publice, serviciile de imigrație, operatorii/operatoarele și mediatorii/mediatoarele ONG-urilor și organizațiilor internaționale din domeniul sănătății. În cazul în care pericolul este iminent, trebuie să se solicite o evaluare imediată a Poliției.

NB Condițiile prealabile necesare pentru efectuarea unei evaluări eficiente a riscurilor sunt reprezentate de:

- loc sigur;
- timp adecvat;
- profesionist instruit în mod corespunzător.

MĂSURA 8: IDENTIFICAREA FORMALĂ²¹

- **CE:** o procedură pentru a determina oficial dacă un/o minor/-ă este presupusă victimă sau victimă a traficului și/sau exploatării.
- **CÂND:** în urma identificării preliminare ca presupusă victimă sau victimă a traficului și/sau exploatării și după o perioadă de recuperare și reflecție.
- **CUM:** interviu formal de aprofundare în urma identificării preliminare; în plus, poate fi util să se continue colectarea de indicatori și probe pentru a verifica informațiile furnizate de către presupusa victimă a traficului.
- **UNDE:** interviurile trebuie să se desfășoare cu o abordare care nu judecă și într-un spațiu child friendly, adică adecvat pentru o primire cât mai senină și în conformitate cu nevoile unui/unei minor/-e. Interviul care vizează identificarea nu ar trebui să aibă loc niciodată la locul exploatării.

18 Pentru a garanta dreptul minorilor/minorelor de a fi ascultați și de a vedea că se ține seama de opinia lor, în temeiul art. 12 din Convenția privind drepturile copilului, comunicarea va trebui să aibă loc printr-o abordare child-friendly, cu sprijinul unui mediator cultural și printr-o metodologie structurată. Pentru mai multe informații Save the Children, 2019, Puteți să Participați! Volumul 2. Instrumente și bune practici pentru participarea și ascultarea minorilor migranți, disponibile la link-ul <https://www.savethechildren.it/cosa-facciamo/pubblicazioni/partecipare-si-puo-volume-2>. Pentru mai multe informații, consultați paragraful "Interesul superior al copilului".

19 Această măsură nu exclude ca o primă evaluare generală și rapidă a riscurilor să fie efectuată de la primul contact cu orice minor cu risc.

20 Pentru mai multe informații, consultați paragraful "Interesul superior al copilului".

21 Pentru mai multe informații despre modul de implementare a măsurilor și acțiunilor de protecție a minorilor victime ale traficului, vă rugăm să consultați Mecanismul Național de Referral pentru Persoanele Traficate în Italia, disponibil la linkul <https://www.osservatoriointerventratita.it/wp-content/uploads/2018/01/allegato-1-mecanismo-nazionale-referral.pdf>.

- **CINE:** Identificarea formală prin interviu se realizează de către un profesionist specializat al agenției de asistență pentru victimele traficului de persoane²² (entități sociale publice și private autorizate să desfășoare programele de descoperire, de asistență și integrare socială conf. art.18, D.Lgs. 286/98), în colaborare cu alți profesioniști.

MĂSURA 9: TRIMITEREA LA UN CENTRU SPECIALIZAT DE PRIMIRE

- **CE:** activitatea care are ca scop direcționarea minorului/minorei către un centru specializat de primire a minorilor victimelor ale traficului de persoane²³.
- **CÂND:** când a fost efectuată identificarea ca victimă a traficului cu scopul de a urma un proces pentru a ieși din exploatare.
- **CUM:** în urma evaluării riscurilor, sub rezerva permisiunii tutorelui, dacă este deja numit, și după ascultarea părerii minorei; doar dacă transferul este în interesul său superior.
- **CINE:** tutorele în sinergie cu Serviciile sociale și operatorii organizației de combatere a traficului de persoane.

INTERESUL SUPERIOR AL MINORULUI/MINOREI²⁴

Investigarea interesului superior al minorului/minorei²⁵ este foarte important atunci când se desfășoară o acțiune care privește minorul/minora. Determinarea interesului superior este un proces continuu, transversal și multidisciplinar, care este implementat în fiecare etapă a preluării unui/unei minor/-e, având în vedere opinia minorului/minorei însuși/însăși.

Acest proces este efectuat în principal de către tutore, în sinergie cu operatorii/operatoroarele din comunitatea în care își are reședința minorul/minora și cu Serviciile sociale relevante. În unele cazuri specifice, și operatorii/operatoroarele unităților stradale sau ai organizațiilor internaționale, și mai rar Poliția, pot asista la desfășurarea BIA²⁶.

22 Anexele la Planul Național de Acțiune împotriva traficului și exploatării grave a ființelor umane atribuie sarcina identificării ONG-urilor specializate și Poliției.

23 Art. 17 Legea 47/2017; Art. 13 Legea 228/2003, disponibile la link-ul <https://www.gazzettaufficiale.it/eli/id/2003/08/23/003G0248/sg>.

24 "Evaluarea interesului superior trebuie să se bazeze pe circumstanțele specifice ale fiecărui/-ei minor/-e și trebuie să țină seama, de asemenea, de parametrii specifici inerenti acestuia: situația familială, condiția țării de origine, vulnerabilități deosebite, securitatea, riscurile la care este expus minorul/minora în cauză sau nevoia de protecție, nivelul de integrare în țara de destinație, sănătatea mintală și fizică, educația și condițiile socioeconomice." Anexa 1 la Planul național de acțiune împotriva traficului și a exploatării grave a ființelor umane.

25 Art. 3 alin. 1 din Convenția ONU privind drepturile copilului. "În toate deciziile referitoare la copii, care se află în responsabilitatea instituțiilor publice sau private de asistență socială, a instanțelor judecătorești, a autorităților administrative sau a organelor legislative, interesul superior al copilului trebuie să fie o considerație preeminentă."

26 Best Interest Assessment.

ANEXA I

GLOSAR

- **TRAFICUL DE PERSOANE – TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS²⁷:** este o infracțiune²⁸ gravă împotriva persoanei. În acest caz, infractorul exploatează victima pentru a obține un avantaj financiar sau material. Pentru ca să existe infracțiunea de trafic, nu este suficient ca să fi avut loc trecerea frontierei unei țări, ci este esențial ca recrutarea și transferul să fi avut loc în scopul exploatării.
- **TRAFICUL DE MIGRANȚI– SMUGGLING OF MIGRANTS:** este o crimă²⁹ împotriva Statului. În acest caz, infractorul³⁰ se ocupă de transportul migrantului în schimbul unui avantaj financiar sau material. Această acțiune, chiar dacă este ilegală, nu are ca scop exploatarea persoanei, ci doar transferul organizat dintr-un stat în altul.
- **MINORII STRĂINI NEÎNSOȚIȚI (MSNA):** sunt minori care și-au părăsit țara de origine și au înfruntat o călătorie, adesea lungă și periculoasă, pentru a încerca să ajungă în țara noastră. Aceștia ajung în Italia fără un adult de referință sau cu un adult care, în urma controalelor corespunzătoare, nu este identificat ca fiind o rudă de referință reală și, prin urmare, sunt denumiți minori neînsoțiți. Conform legislației italiene, în calitate de minori singuri, MSNA au dreptul să rămână în Italia și să înceapă un proces de integrare, sunt primiți în comunități specifice pentru minori și însoțiți de îndrumarea unui tutore numit de Tribunalul pentru minori de referință.
- **MINOR VICTIMĂ A TRAFICULUI:** un/o minor/-ă victimă a traficului este o persoană cu vârsta sub 18 ani care a fost recrutată, transportată, transferată, adăpostită sau primită, atât în interiorul, cât și în afara unei țări, cu scopul de a profita de pe urma exploatării sale. Întrucât minorul este în sine vulnerabil, acesta este definit ca victimă a traficului de persoane chiar și în cazurile în care nu a existat un abuz specific de putere sau alte forme de înșelăciune și/sau constrângere.
- **EXPLOATAREA UNUI MINOR:** înseamnă să se obțină un avantaj, nu neapărat economic, în urma unei activități, capacități sau acțiuni a unui minor, printr-o impunere, profitând de starea de vulnerabilitate a minorului sau a minorei și, adesea, și de starea sa de nevoie.
- **EXPLOATAREA SEXUALĂ:** este forma de exploatare cea mai des întâlnită³¹ și se bazează pe constrângerea persoanei să furnizeze prestații sexuale cu plată. Exploatarea sexuală poate avea loc în aer liber, în apartament (indoor), în cluburi de noapte sau centre de înfrumusețare sau pentru producția de materiale pornografice.

---

27 Art. 3 al Protocolului ONU din 2000 pentru prevenirea, suprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special femei și copii, care completează Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate.

28 Art. 600 și 601 C.P. și modificările legii 228 din 2003 și d. leg. nr. 24 din 2014.

29 Art. 10-bis d. leg. nr. 286 din 1998, Legea consolidată privind imigrația.

30 Cel care este menționat de mass-media și ziare drept "călăuză".

31 Art. 603 bis C.P.

Victimele exploatării sexuale sunt adesea victime ale violenței și ale diferitelor forme de abuz. În Italia, majoritatea minorilor/minorelor victime ale traficului sunt exploatare sexual.

- **EXPLOATAREA PRIN MUNCĂ:** este a doua formă de exploatare³² în Italia căreia îi cad victime un număr mare de minori și are loc atunci când condițiile de muncă sunt efectiv disproporționate față de condițiile de angajare ale altor lucrători angajați legal. Această disparitate se poate referi la absența unui contract sau la tipul de contract în sine, la remunerație, la programul de lucru, la odihnă, la condițiile de siguranță a lucrătorilor/lucrătoarelor, la salubritatea mediului de lucru, la sănătatea lucrătorilor³³. Sectoarele cu cea mai mare incidență a fenomenului de exploatare prin muncă sunt sectoarele agricol, manufacturier și domestic, de îngrijire³⁴.
- **PLANUL NAȚIONAL DE ACȚIUNE ÎMPOTRIVA TRAFICULUI ȘI EXPLOATĂRII GRAVE A FIINȚELOR UMANE:** este un program³⁵ elaborat și coordonat de Departamentul pentru egalitate de șanse al președinției Consiliului de miniștri³⁶ cu sarcina de diseminare a cunoștințelor despre fenomenul traficului și intensificarea prevenirii acestuia, consolidarea protecției și asistenței victimelor și consolidarea acțiunii penale împotriva traficantilor și, în cele din urmă, îmbunătățirea coordonării între toți cei implicați în domeniul anti-trafic.
- **PLANUL PE TREI ANI DE COMBATERE A EXPLOATĂRII PRIN MUNCĂ ÎN AGRICULTURĂ ȘI A FENOMENULUI «CAPORALATO»³⁷:** este un program menit să combată fenomenul «caporalato» și exploatarea prin muncă în agricultură, care se dezvoltă în trei etape diferite: o primă fază de analiză a fenomenului, o a doua fază de intervenție de urgență în zonele cele mai critice și o a treia și ultimă fază constând într-o acțiune sistemică care implică întregul teritoriu național. Acțiunea sistemică va fi dezvoltată după patru priorități: prevenirea, vigilența și combaterea fenomenului, protecția și asistența pentru victime și reintegrarea lor socio-profesională.
- **NUMĂRUL VERDE ÎMPOTRIVA TRAFICULUI (800 290 290):** este un serviciu telefonic important de prim ajutor, care funcționează pe întreg teritoriul național ca prim ajutor. Un serviciu anonim, gratuit, activ 24 de ore în fiecare zi a anului și la care răspund mediatorii culturali, care acoperă toate limbile străine necesare. Pot să acceseze acest serviciu pentru asistență primară potențialele victime ale traficului de persoane, Poliția, instituțiile publice sau private și cetățenii privați. De asemenea, acționează ca un filtru pentru a conecta cererea de ajutor cu autoritatea competentă teritorial.

---

32 Save the Children, 2019, Micii sclavi invizibili 2019. Raport privind minorii victime ale traficului și exploatării grave în Italia, ediția a XI-a, disponibil la link-ul <https://www.savethechildren.it/cosa-facciamo/pubblicazioni/piccoli-schiavi-invisibili-2019>.

33 Exploatarea prin muncă constă în forme ilegale de intermediere, recrutare și organizare a forței de muncă în afara canalelor legale de ocupare a forței de muncă, cu încălcarea prevederilor privind programul de lucru, a salariilor minime, a contribuțiilor la asigurările sociale, a sănătății și securității la locul de muncă, precum și a condițiilor de viață degradante impuse lucrătorilor și lucrătoarelor care profită de vulnerabilitatea sau nevoia acestora. În cazul în care există și constrângere ... exploatarea prin muncă ia forma extremă a muncii forțate." Ministerul Muncii și Politicilor Sociale, Planul pe trei ani împotriva exploatării prin muncă în agricultură și a fenomenului "caporalato" 2020-2022, disponibil la link-ul <https://www.lavoro.gov.it/priorita/Documents/Piano-Triennale-contrasto-a-sfruttamento-lavorativo-in-agricoltura-e-al-caporalato-2020-2022.pdf>.

34 Observatorul de intervenție împotriva traficului, Departamentul pentru Egalitatea de șanse, Președinția Consiliului de Miniștri, disponibil la link-ul <https://www.osservatoriointerventiratta.it/>.

35 Art.13 alin.2 Bis din Legea nr.228 din 2003, cum a fost introdus de art. 9, alin. 1, din d.lgs. 24, 2014.

36 Departamentul pentru egalitate de șanse, Președinția Consiliului de Miniștri, 2016, Planul național de acțiune împotriva traficului și exploatării grave a ființelor umane 2016-2018, disponibil la link-ul <https://www.osservatoriointerventiratta.it/wp-content/uploads/2018/01/piano-nazionale-di-azione-contro-la-tratta-e-il-grave-sfruttamento-2016-2018.pdf>.

37 Planul a fost elaborat de un grup de lucru tehnic instituit la Ministerul Muncii și Politicilor Sociale și format din reprezentanți ai lucrătorilor agricoli și ai angajatorilor și ai asociațiilor din sectorul terțiar; pentru detalii suplimentare, a se vedea nota 7.

ANEXA II

SISTEMUL DE REFERRAL ȘI LISTA ENTITĂȚILOR DE COMBATERE A TRAFICULUI DE PERSOANE

Operatorii și operatoarele care identifică în prealabil un/o minor/-ă potențială victimă a traficului sunt, de asemenea, responsabili și de efectuarea unui *referral* către autoritățile însărcinate cu finalizarea identificării. Prin mecanismul de referral operatorul/operatoarea raportează cazul minorului/minorei și transmite ceea ce a fost reconstruit și ceea ce a reieșit prin diferitele măsuri puse în aplicare până atunci.

Realizarea în mod corespunzător a mecanismului de referral, asigurându-se că acesta este complet și adecvat, este de o importanță capitală pentru a ajuta victimele și a le permite să scape de exploatare. De fapt, în cazul în care un minor este identificat ca victimă, acesta poate avea acces, dacă este în interesul său, la o locuință cu o adresă secretă și să participe la un program de asistență și integrare socială, precum și posibilitatea de a solicita un permis de ședere pentru victimele traficului și/sau exploatării, dacă sunt îndeplinite anumite condiții specifice.

Sistemul Național de referral prevede ca, în urma fazei preliminare de identificare ca potențială victimă a traficului de persoane, cazul minorului/minorei să fie raportat la autoritatea socială publică sau privată care este recunoscută că ar desfășura programul de descoperire, asistență și integrare socială în temeiul art. 18, punctul 3bis D.Leg. 286/98 în zona de referință.

În tabelul de mai jos puteți lua act de organismele responsabile de combaterea traficului pentru fiecare regiune din Italia. În absența oricărei trimiteri la teritoriul de competență, este posibil să contactați **numărul verde de combatere a traficului de persoane** pentru a întreba care este entitatea către care se poate face semnalarea.

Regiunea	Instituția care propune:	Contact Instituția anti trafic
TRENTINO ALTO ADIGE	Asociația La Strada	<ul style="list-style-type: none"> • info@lastrada-derweg.org • tel. 0471 203 111
FRIULI VENEZIA GIULIA	Regione Friuli Venezia Giulia	<ul style="list-style-type: none"> • art.18fvg@gmail.com • tel. 331 7705906
LOMBARDIA	Asociația Lule (Provinciile Bergamo, Cremona, Mantova, Lecco, Lodi, Pavia, Brescia)	<ul style="list-style-type: none"> • tratta@luleonlus.it • tel. 3497537124
	Primăria Milano (Metropola Milano; Provinciile Monza Brianza, Varese, Sondrio, Como)	<ul style="list-style-type: none"> • PSS.Filtrotratta@comune.milano.it
PIEMONTE ȘI VALEA AOSTA	Regiunea Piemont	<ul style="list-style-type: none"> • interventitratta@regione.piemonte.it
LIGURIA	Regiunea Liguria	HTH Liguria: Hope This Helps 2 - Sistemul Liguria împotriva traficului și exploatării minorilor*
VENETO	Primăria Veneția	<ul style="list-style-type: none"> • protezionesociale@comune.venezia.it
EMILIA-ROMAGNA	Regiunea Emilia Romagna	<ul style="list-style-type: none"> • Serviciul de politici pentru integrare socială, combaterea sărăciei și sectorul terțiar • tel. 0515277073 • progettools@regione.emilia-romagna.it • maurizio.braglia@regione.emilia-romagna.it
MARCHE	Asociația On The Road	<ul style="list-style-type: none"> • dropin@ontheroad.coop • tel. 0861 796666
TOSCANA	Primăria Viareggio	<ul style="list-style-type: none"> • segreteriatratta@satistoscana.org • Numărul Verde Anti-Trafic Toscana 800 186 086

Regiunea	Instituția care propune:	Contact Instituția anti trafic
UMBRIA	Regione Umbria	<ul style="list-style-type: none"> • area.emergenzasociale@borgorete.it
ABRUZZO ȘI MOLISE	Societatea Cooperativa Socială on the road	<ul style="list-style-type: none"> • dropin@ontheroadonlus.it • tel. 0861 796666 • mob. 348 8516943 • mob. 348 85169437
LAZIO	Regiunea Lazio	<ul style="list-style-type: none"> • s.roxanne@comune.roma.it • tel. 0677072404
CAMPANIA	Cooperativa Dedalus	<ul style="list-style-type: none"> • tratta@coopdedalus.it
PUGLIA	Regiunea Puglia	La Puglia non Tratta 3*
BASILICATA	Cestrim	<ul style="list-style-type: none"> • donnaelibera@cestrim.org • tel. 329 63 74 651
CALABRIA	Regiunea Calabria	IN.C.I.P.I.T. – INiziativa Calabria per l'Identificazione, Protezione ed Inclusione sociale delle vittime di Tratta*
SARDINIA	Congregazione delle Figlie della Carità	<ul style="list-style-type: none"> • info@fdcsardegna.it • tel. 070.3423701
SICILIA	Casa Dei Giovani (Metropola Palermo, Libero Consorzio comunale di Trapani)	<ul style="list-style-type: none"> • tel. 091.90.30.68 • tel. 091.90.44.26
	Proxima (Liberi Consorzi comunali di Ragusa, Siracusa, Caltanissetta, Enna, Agrigento)	<ul style="list-style-type: none"> • info@proximarg.org • emersione@proximarg.org • tel. 0932 22 81 02
	Penelope (Provinciile di Messina e Catania)	<ul style="list-style-type: none"> • tratta@associazionepenelope.it • tel. 0942 550058

* Dacă este necesar, puteți apela direct numărul verde anti-trafic 800 290 290 pentru a avea referințe locale mai specifice.

Noi, la Save the Children, dorim
ca fiecare copil să aibă un viitor.
Lucrăm în fiecare zi cu pasiune, hotărâre
și profesionalism în Italia și în întreaga lume
pentru a oferi copiilor posibilitatea
de a se naște și de a crește sănătos,
de a primi o educație și de a fi protejați.

Când apare o urgență,
suntem printre primii care sosim
iar printre ultimii care au plecat.
Colaborăm cu realitățile și partenerii locali
pentru a crea o rețea care ne ajută
să satisfacem nevoile copiilor,
să le garantăm drepturile și să le ascultăm vocea.
Îmbunătățim concret viața a milioane de copii,
inclusiv a celor mai dificil de atins.

**De peste 100 de ani, Save the Children
luptă pentru a salva copiii aflați în pericol
și pentru a le garanta un viitor.**

Save the Children
100 YEARS

Save the Children Italia Onlus

Piazza San Francesco di Paola, 9
00184 Roma

Tel: (+39) 06.480.700.1

Fax: (+39) 06.480.700.39

info.italia@savethechildren.org

savethechildren.it